

FAQ - Werking van de hulpverleningszones

Inhoudstafel

1. Financiering van de hulpverleningszone.....	2
1.1. Gemeentelijke dotatie	2
1.2. Federale dotatie	4
2. Raad, college, voorzitter en secretaris.....	5
3. Zonecommandant en technische commissie.....	14
4. Bijzondere rekenplichtige	20
5. Personeelsplan en meerjarenbeleidsplan.....	21
6. Varia	22

FAQ - Werking van de hulpverleningszones

Opmerking : tenzij anders vermeld, wordt met "de wet" in dit document de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid bedoeld.

1. Financiering van de hulpverleningszone

1.1. Gemeentelijke dotatie

Q1 Moeten de gemeenten hun akkoord geven over het bedrag van hun dotatie of over de verdeelsleutel?

Wanneer elke gemeenteraad zijn akkoord over de verdeelsleutel van de gemeentelijke dotaties geeft, zal hij daarbij uiteraard rekening houden met de door de zone opgemaakte begrotingsprognoses, alsook met het bedrag van de gemeentelijke dotatie van zijn gemeente. Hieruit volgt dat, als de begroting van de zone herzien zou worden in de loop van het jaar, de gemeenteraden zich, in deze veronderstelling, niet moeten uitspreken over de eventuele nieuwe door de gemeenten verschuldigde bedragen om hun gemeentelijke dotaties aan te vullen.

Men dient echter op te merken dat de gemeenteraden in alle zones hun akkoord hebben gegeven betreffende het bedrag van hun gemeentelijke dotatie aan de zone, hetgeen begrijpelijk is. Elke wijziging van het bedrag van de gemeentelijke dotatie moet derhalve eveneens het voorwerp uitmaken van een akkoord van de gemeenten van de zone. Bij gebrek aan een dergelijk akkoord, kan de bijdrage van de gemeenten aan het budget van de zone voor het lopende jaar niet worden gewijzigd.

Q2 Wat is de invulling van het criteria "residentiele en actieve bevolking" en waar kunnen de gegevens ervan terugvinden?

De wetgever heeft rekening willen houden met de menselijke aanwezigheid, namelijk de residentiële bevolking van een gemeente en de personen die werken op haar grondgebied, omdat dit een goede indicatie is voor het risico van courante interventies, zoals brandbestrijding, dringende medische hulpverlening en andere noodinterventies voor de redding van of bijstand aan personen.

De residentiële bevolking is de bevolking die is ingeschreven in het bevolkingsregister van een gemeente. De gemeenten beschikken over deze gegevens.

De actieve bevolking is, in de geest van de wetgever, de bevolking die een betaalde activiteit uitoefent op het grondgebied van een gemeente.

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, de RSZ, beschikt over gegevens betreffende de arbeidsplaatsen per gemeente, gebaseerd op de driemaandelijke aangiften van de prestaties van de werknemers aan de RSZ en de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (RSZPPO). Voor het bepalen van de gemeentelijke dotaties, worden de laatste beschikbare gegevens per gemeente over het aantal werknemers of hiermee gelijkgestelden, en het aantal federale, provinciale en lokale ambtenaren elk jaar op de website van de ADCV ter beschikking gesteld, in het gedeelte "[Financiering van de zone](#)".

Opgemerkt moet worden dat de zelfstandigen niet in de statistieken van de RSZ zijn opgenomen. Het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, het RSVZ, stelt statistische gegevens ter beschikking betreffende het aantal zelfstandigen in ons land, per gewest en per provincie. Deze gegevens kunnen echter niet voor dit doel gebruikt worden. Enerzijds zijn de zelfstandigen ingedeeld volgens hun woonplaats en niet volgens hun werkplaats; anderzijds is er geen onderverdeling per gemeente beschikbaar.

De zelfstandigen vertegenwoordigen iets minder dan 20% van de totale actieve bevolking. Deze verhouding wordt vastgesteld in alle provincies van ons land. Een deel van de zelfstandigen werkt op verplaatsing, een ander deel werkt thuis. Daarom beschikt slechts een deel van de 20% zelfstandigen over een arbeidsplaats die door de RSZ in de cijfers wordt opgenomen. Daarnaast trekken economisch aantrekkelijke gemeenten (veel arbeidsplaatsen) ongetwijfeld veel zelfstandigen aan. Bijgevolg verschilt de verspreiding van de zelfstandigen binnen een zone niet van de verspreiding van de arbeidsposten. Er wordt voorgesteld om niet specifiek rekening te houden met de zelfstandigen in het criterium 'residentiële en actieve bevolking' aangezien de verhoudingen tussen gemeenten van eenzelfde zone hierdoor toch niet gewijzigd worden.

Q3 Waar kunnen de cijfers betreffende de belastbare inkomens gevonden worden?

Deze gegevens zijn beschikbaar op de website van de [FOD Economie](#).

Q4 Wat gebeurt er als de gemeenten geen akkoord bereiken over de verdeelsleutel van de gementelijke dotaties?

Als het akkoord ten laatste op 1 november van het jaar waarvoor de dotatie bestemd is niet bereikt wordt, stelt de bevoegde provinciegouverneur de dotaties van de gemeenten vast, rekening houdende met de volgende criteria voor elke gemeente:

- De residentiële en actieve bevolking;
- De oppervlakte;
- Het kadastraal inkomen;
- Het belastbaar inkomen
- De risico's aanwezig op het grondgebied van de gemeente;
- De gemiddelde interventietijd op het grondgebied van de gemeente
- De financiële draagkracht van de gemeente.

Een [ministeriele omzendbrief van 14 augustus 2014](#) legt deze criteria uit.

De gouverneur stelt het bedrag van de dotatie van elke gemeente van de zone vast. Er moet opgemerkt worden dat de gouverneur enkel rekening kan houden met de criteria voorzien in artikel 68, § 3 van de wet, en dat de formule al deze criteria moet bevatten. Een gouverneur kan dus enkel een eventuele al door de zoneraad goedgekeurde verdeelsleutel overnemen wanneer deze sleutel alle criteria van artikel 68, §3, en de opgelegde weging voor het criterium « residentiële en actieve bevolking » bevat.

1.2. Federale dotatie

Q1 De aanvullende dotatie bestaat uit 4 delen die gewijd zijn aan de financiering van 4 aparte thema's (harmonisering van het statuut, premie van de zonecommandant, eindeloopbaanmaatregelen en operationele werking van de zone). Mag de zone de aanvullende dotatie die gewijd is aan elk thema enkel toewijzen aan dit thema en zal ze op dit vlak gecontroleerd worden?

De zone wordt gefinancierd door verschillende bronnen, waaronder de federale dotaties. Het koninklijk besluit van 19 april 2014 betreffende de bijkomende federale dotatie voorziet dat deze dotatie bestaat uit 4 onderdelen en voorziet de manier waarop deze onderdelen verdeeld worden onder de zones. Dit besluit regelt de verdeling van de bijkomende dotaties onder de zones, en niet het gebruik van deze dotatie door de zones.

Dat zorgt ervoor dat de zone vrij is om haar middelen aan te wenden zoals zij wenst, mits naleving van de reglementering en verplichtingen die op haar rusten. De aanwending van de dotatie zal niet rechtstreeks gecontroleerd worden, wel de uitvoering van de verplichtingen. Gezien het feit dat de zone bv. voor de eindeloopbaanmaatregelen van het beroepspersoneel (bepaald in het nieuwe statuut) geld heeft gekregen, of voor (de verbetering van) de operationele werking (in de zin van een betere dekking of conformiteit aan de verplichtingen uit het KB van 10 november 2012 minimale voorwaarden SAH) of voor meer opleiding, kan de zone zich niet beroepen op het ontbreken van de financiële middelen om deze verplichtingen niet uit te voeren.

Het kan bv. wel dat een zone een aantal jaar geen of zeer weinig eindeloopbaanmaatregelen moet bekostigen, gezien haar leeftijdspiramide; dat geld kan ze dan anders besteden gedurende die jaren, maar rekening houdende met haar leeftijdspiramide voor de toekomst (misschien heeft ze enige jaren later een grotere kost).

Q2 De bijkomende federale dotatie is samengesteld uit verschillende componenten, o.a. deze mbt de eindeloopbaanmaatregelen (VVP). In hoeverre is het bedrag van die component van de bijkomende federale dotatie in relatie met de effectief uitbetaalde lonen aan VVP'ers? M.a.w. wat als blijkt dat het bedrag aan toelage voor VVP'ers hoger of lager is dan de effectief uitbetaalde wedden aan VVP'ers? Wordt een verrekening in plus of min op de bijkomende federale dotatie uitgevoerd?

De bijkomende federale dotatie voor de eindeloopbaan is berekend op basis van het aantal beroepsbrandweerlieden in de brandweerdiensten op 01/01/2013. Het gaat dus om een inschatting van de toekomstige financiële behoeften van de zones voor de uitvoering van de eindeloopbaanmaatregelen van het brandweerpersoneel overgedragen naar de zones. De zone gebruikt het bedrag van deze bijkomende federale dotatie in functie van haar leeftijdspiramide. Als blijkt dat het bedrag van dit gedeelte van de federale dotatie niet toereikend is, kunnen de andere gedeelte van de bijkomende federale dotatie gebruikt worden om dit tekort aan te vullen. Het omgekeerde geldt ook: als het bedrag van de federale dotatie voor de eindeloopbaan meer zou zijn, dan de effectieve kost inzake eindeloopbaan, dan kan het saldo gebruikt worden voor andere budgettaire posten van de zone, zoals de operationele werking bij voorbeeld.

Zie ook : <https://www.securitecivile.be/nl/regulation/koninklijk-besluit-van-19-april-2014-tot-bepaling-van-de-verdeelsleutel-van-de-bijkomende>

2. Raad, college, voorzitter en secretaris

Q1 Artikel 49 van de wet bepaalt dat de secretaris de verslagen van het college en de raad ondertekent. Moeten de beslissingen ondertekend worden door de secretaris of de zonecommandant? Is het mogelijk om de bevoegdheid tot het ondertekenen van bepaalde documenten te delegeren?

Artikel 112 van de wet bepaalt : *“Alle briefwisseling van de zone wordt ondertekend door de voorzitter van het college en medeondertekend door de zonecommandant.*

De raad bepaalt in het huishoudelijk reglement door wie en hoe de zonale stukken die niet bedoeld zijn door het eerste lid, noch door artikel 49, ondertekend of medeondertekend moeten worden wanneer dit nodig blijkt. Wanneer de raad de bepaling ter zake niet bepaald heeft, is het eerste lid hierop van toepassing.”

Q2 Kan de zoneraad politieverordeningen nemen, bvb inzake (aanvullende) brandpreventie?

De zoneraad kan geen politieverordeningen nemen. De bevoegdheid tot het nemen van politieverordeningen is bij de gemeenten gebleven, m.n. op basis van de artikelen 119 en 135, §2 van de Nieuwe Gemeentewet. Wat betreft de reglementen inzake brandveiligheid, speelt ook artikel 4 van de wet van 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen, die stelt dat de gemeenteraad verordeningen inzake preventie van branden en ontploffingen kan uitvaardigen.

De bevoegdheid tot het nemen van politieverordeningen werd niet voorzien voor de zoneraad. Men kan wel een gemeenschappelijk reglement in alle gemeenten van de zone aannemen als alle gemeenteraden deze goedkeuren. Dezelfde situatie doet zich voor in de meergemeentepolitiezones

Q3 Wie is de aanstellende overheid in de zone voor het administratief personeel en voor het operationeel personeel - afhankelijk van graden of voor iedereen zoneraad ? Kan het zonecollege delegatie van deze bevoegdheid krijgen ?

De raad is in principe de aanstellende overheid voor al het operationeel personeel (zie art 51 Kb adm statuut). Voor het administratief personeel is niks bepaald in de federale reglementering. Volgens art 1, §2 KB adm statuut wordt onder 'de raad' ook het college verstaan als de raad zijn bevoegdheid terzake gedelegeerd heeft aan het college. Volgens art 26 van de wet is enkel de reglementaire bevoegdheid van de raad een exclusieve bevoegdheid (die dus niet gedelegeerd kan worden aan het college).

Dus de raad kan de benoemingsbevoegdheid van het operationeel en administratief personeel delegeren aan het college.

Q4 Welke zijn de bevoegdheden die door de raad mogen worden gedelegeerd aan het college?

Artikel 63 van de wet bepaalt : *“Naast de hem door de raad toevertrouwde opdrachten is het college belast met...”*

Artikel 26 van de wet bepaalt : *“De raad is bevoegd voor alle aangelegenheden die niet uitdrukkelijk aan het college werden toegewezen.*

De raad is exclusief bevoegd voor het vaststellen van alle reglementaire bepalingen in de materies bepaald in deze wet, binnen de grenzen van de bepalingen van deze wet of genomen krachtens deze wet.”

Talrijke andere artikelen van de wet kennen specifieke bevoegdheden toe aan de raad. In deze aangelegenheden mag de raad zijn bevoegdheid niet delegeren aan het college.

Het algemeen beginsel is dat de raad zijn bevoegdheid enkel kan delegeren in de aangelegenheden die hem niet specifiek werden toegewezen. Dit principe kent geen uitzonderingen in de wet.

Wat het statuut van het operationeel personeel betreft, heeft de Koning ervoor gekozen om, om de tekst niet onnodig te « verzwaren », te bepalen dat « voor de toepassing van dit besluit moet “de raad” verstaan worden als “het college”, wanneer de raad deze bevoegdheid, krachtens artikel 63 van de wet van 15 mei 2007, gedelegeerd heeft aan het college » (artikel 1, §2).

Om de voorschriften van artikel 26, tweede lid, van de wet niet te overtreden, kan deze mogelijkheid om de bevoegdheid van de raad te delegeren aan het college echter niet van toepassing zijn wanneer de raad een reglementaire bepaling moet goedkeuren.

Deze delegatiemogelijkheid zal evenmin kunnen worden uitgeoefend wanneer uit de tekst duidelijk blijkt dat de Koning een aparte rol wenst toe te kennen aan de raad en aan het college. Dat is bijvoorbeeld het geval in tuchtzaken, waarbij de Koning aan het college de bevoegdheid toekent om de lichte sancties op te leggen en aan de raad de bevoegdheid voorbehoudt om de zwaarste sancties op te leggen.

Delegatie is mogelijk wanneer het gaat om een uitvoeringsmaatregel van individuele aard.

[De tabel in bijlage](#) vermeldt, voor het volledige statuut, de bevoegdheden die al dan niet door de raad mogen worden gedelegeerd aan het college.

Q5 Welke regels zijn van toepassing inzake de bekendmaking van de beraadslagingen van het zonecollege of de zoneraad?

Artikel 124 van de wet is van toepassing. De lijst moet een korte samenvatting bevatten van elke beraadslaging (reglement of andere) en niet alleen de titel ervan. De burger kan uiteraard om het even welke beraadslaging van de zoneraad raadplegen of hiervan een kopie krijgen op basis van de grondwettelijke en wettelijke bepalingen inzake de openbaarheid van bestuur. Hiervan kan melding worden gemaakt, maar dit is geen reglementaire verplichting. De bekendmaking zal op zijn minst duidelijk de gegevens van de zone vermelden.

Q6 Moeten punten die in geheime zitting zijn behandeld, worden bekendgemaakt aan het publiek?

Art. 124 van de wet bepaalt dat de lijst met de beknopte omschrijving van de beslissingen van zowel de raad als het college moeten worden bekendgemaakt. Dit impliceert dat alle beslissingen, zowel die van de openbare als die van de geheime zittingen, in de lijst moeten worden opgenomen.

Om zowel onze wet als de wet op de privacy te respecteren, ligt de oplossing erin om de beslissingen uit de geheime zittingen enkel algemeen te formuleren en zonder vermelding van de naam van de betrokken persoon. B.v. “ontslag van een personeelslid”, “hoorzitting in het kader van een tuchtprocedure”, ...

Q7 Hoelang dient de lijst van de besluiten van de zoneraad bekendgemaakt worden?

Dit wordt niet uitdrukkelijk bepaald in art. 124 van de wet. Bijgevolg moet een “redelijke” termijn worden gerespecteerd.

We adviseren om de lijst minstens 10 dagen uit te hangen, naar analogie met art. 90, tweede lid van de wet (over de aanplakking van het bericht van mogelijke inzage van de begroting en rekeningen).

Blijkbaar werd door de gemeenten voor andere aanplakkingen ook een termijn van 10 dagen gehanteerd.

Q8 Wanneer mag de zoneraad stemmen met een gewogen stem?

Het principe is dat elk lid één stem heeft. De uitzondering, die beperkend en limitatief moet geïnterpreteerd worden, is de gewogen stem voor de beslissing over het opstellen van de begroting, de begrotingswijzigingen en de jaarrekeningen. Deze 3 uitzonderingen kunnen enkel aangevuld worden via een KB, dat tot op heden nog niet werd genomen, (zie art. 51, laatste lid van de wet), en niet door de zoneraad.

Q9 Kan een gemeenteraad van een bepaalde gemeente vragen stellen aan de zone inzake het beleid en moet de zone hier dan op antwoorden?

De gemeenteraad van een gemeente kan op verschillende wijze de zone bevragen:

- op basis van art. 33 van de wet hebben gemeenteraadsleden het recht om de begroting en de jaarrekening van de zone te raadplegen en de gebouwen en diensten van de zone te bezoeken.
- de burgemeester kan ook de woordvoerder van zijn gemeenteraad worden: op basis van artikel 40 kan hij mondelinge en schriftelijke vragen aan het zonecollege stellen en het gegeven antwoord aan zijn gemeenteraad doorgeven.
- behalve enkele uitzonderingen zijn de vergaderingen van de zoneraad openbaar.
- in het kader van de openbaarheid van bestuur kunnen echter ook alle burgers, en dus ook gemeenteraadsleden, vragen stellen aan de zone en dan moet de zone erop antwoorden.

Q10 In hoeverre heeft een burgemeester, als lid van de zoneraad, automatisch inzage recht in de beslissingen/stukken van het zonecollege?

De hypothese betreft een burgemeester lid van de zoneraad, maar niet van het zonecollege, die inzage eist in de stukken van het zonecollege. Het principe is dat een burgemeester recht heeft om de stukken van het zonecollege in te kijken, naar analogie met de gemeenteraadsleden ten aanzien van documenten in het bezit van de gemeente.

Artikel 40 van de wet bepaalt het volgende :

“Art. 40. Geen akte, geen stuk betreffende het bestuur van de zone mag aan het onderzoek van de leden van de zoneraad worden onttrokken.

De leden van de zoneraad kunnen een afschrift verkrijgen van de akten en stukken betreffende het bestuur van de zone onder de in het huishoudelijk reglement bepaalde voorwaarden.

De raadsleden hebben het recht aan het college schriftelijke en mondelinge vragen te stellen. Het huishoudelijk reglement bepaalt de voorwaarden waaronder dit recht wordt uitgeoefend.”

Hier gaat het dus over het recht van de leden van de zoneraad om een afschrift op te vragen en te krijgen van alle documenten die verband houden met het bestuur van de zone. Dus ook de beslissingen van het zonecollege.

Deze inzage kan ook worden gevraagd gewoon op basis van het algemeen beginsel van de openbaarheid van bestuur (artikel 32 Grondwet).

Dus het antwoord op de vraag is zeker ja. Daarnaast is het wel zo, dat de vergaderingen van het college niet openbaar zijn en dat niet de volledige beraadslagingen van het college opgenomen worden in de notulen en in het register. Enkel de beslissingen worden geakteerd. De beslissingen moeten ook overgemaakt worden aan het toezicht en de lijst van de beslissingen moet sowieso bekendgemaakt worden. De notulen met daarin de beslissingen moeten dus worden overgemaakt indien gevraagd.

Q11 Wie moet de overeenkomsten van de zone ondertekenen en welke is de taakverdeling tussen het college en de raad?

Artikel 63 van de wet moet als volgt gelezen worden:

Eerst geeft de raad zijn goedkeuring over het feit dat er een overeenkomst over iets gesloten mag worden, evt voor een bepaalde prijs of met bepaling van bepaalde voorwaarden/modaliteiten (eventueel op voorstel van het college).

Daarna voert het college de onderhandelingen/vertegenwoordiging.

Indien de instructies van de raad gevolgd werden, moet de overeenkomst niet meer terug naar de raad voor goedkeuring.

De ondertekening van de overeenkomst gebeurt door de voorzitter, de zonecommandant moet niet ondertekenen.

Q12 Kan het zonecollege de voorzitter en de commandant aanduiden om samen een overeenkomst namens de zone te ondertekenen?

Art. 63, 7° van de wet geeft het zonecollege de bevoegdheid om de zone te vertegenwoordigen bij het afsluiten van overeenkomsten. Het college kan dit enkel doen na goedkeuring door de zoneraad.

Met 'afsluiten van overeenkomsten' wordt bedoeld dat het college bevoegd is om te onderhandelen over de voorwaarden van de overeenkomst, niet dat het volledige zonecollege de overeenkomst moet ondertekenen. De ondertekening van de akte is immers een uitvoeringsmaatregel van de beslissing van het college om akkoord te gaan met de voorwaarden uit de overeenkomst. Wettelijk gezien kan het zonecollege geen opdracht delegeren aan de zonecommandant maar het college kan wel in haar beslissing vermelden dat de voorzitter de overeenkomst (samen met de commandant of niet) ondertekent.

Q13 Kan via een algemeen besluit de voorzitter van het college in het algemeen worden aangeduid als wettelijke vertegenwoordiger van de zone?

Uit art. 63, 7° van de wet vloeit voort dat het college de zone vertegenwoordigt. Het is echter de voorzitter die concreet de zone bindt door middel van zijn handtekening.

Q14 Moet de aanstelling van een stagiair (bij aanwerving, professionalisering of mobiliteit) via geheime stemming gebeuren?

Ja, artikel 54 van de wet is hier van toepassing, want het betreft een benoeming tot een ambt.

Q15 Hoe moet artikel 63, eerste lid, 9° van de wet (vertegenwoordiging van de zone bij rechtsgedingen) toegepast worden?

Als de zone klacht wil neerleggen in het kader van agressie of een rechtsgeding wil opstarten, is er eerst goedkeuring van de zoneraad nodig (tweede lid van art. 63 van de wet), vooraleer het zonecollege de zone hierin kan vertegenwoordigen. Het initiatief om een rechtszaak te starten ligt bij de zoneraad. Als de zone wil beroep aantekenen tegen een vonnis, is de goedkeuring van de raad eveneens nodig, zelfs als de zone in eerste aanleg verwerende partij was. Immers, de zone wordt eisende partij door haar beslissing beroep in te stellen.

Artikel 63, eerste lid, 9° van de wet is ook van toepassing als de zone gevolg wil geven aan een agressie tav haar personeel door één van de volgende middelen: klacht indienen, verklaring van benadeelde partij of burgerlijke partijstelling. De raad moet in dat geval in haar beslissing de persoon aanduiden die de betrokken handeling moet stellen.

Voor de rechtsgedingen waarbij de zone betrokken wordt zonder dat er zelf een initiatief werd genomen (de zone is verwerende partij) verdedigt het college de zone zonder een toestemming van de raad te moeten krijgen. In dit geval moet het college immers alleen uitvoeringsmaatregelen nemen: een advocaat aanduiden, de conclusies goedkeuren, ...

Q16 Art. 54 van de wet bepaalt dat benoemingen, in disponibiliteitsstellingen, preventieve schorsingen en tuchtstraffen bij geheime stemming door de zoneraad gebeuren. Bovendien hebben wij benoemingen gedelegeerd aan het zonecollege. Moeten deze stemmingen ook bij het ZC geheim zijn?

Ja, in dit geval is er een wettelijke bepaling (artikel 61, zesde lid van de wet) waarin geregeld wordt in welke gevallen er geheim moet gestemd worden. Als die bevoegdheden door de raad aan het college worden gedelegeerd (of door het administratief statuut aan het college toekomen), dan blijft die wettelijke bepaling gelden. Er zal in die gevallen dus ook geheim gestemd moeten worden in het zonecollege.

Q17 Om geldig te beraadslagen moet volgens art. 61 van de wet de meerderheid van de leden van het zonecollege aanwezig zijn. De besluiten worden bij meerderheid genomen. In welk geval wordt het besluit goedgekeurd, rekening houdend met het feit dat sommige leden zich onthouden ?

De stemming is alleen mogelijk als er een meerderheid van de leden aanwezig is.

In dat geval wordt het besluit goedgekeurd als er een meerderheid van de aanwezige leden die zich uitspreken, voor-stemmen. De onthoudingen worden niet meegeteld.

Voorbeeld: Als er in het college 10 leden zijn, kan er worden gestemd als 6 leden aanwezig zijn. Als er onder de 6 aanwezige leden, 3 voor-stemmen, 2 tegen-stemmen en 1 zich onthoudt, wordt het besluit goedgekeurd want onder de 5 leden die zich uitspreken, hebben meer dan de helft voor-gestemd.

Q18 Klopt het dat er geen verschil is tussen “meerderheid” en “volstreckte meerderheid” zoals vereist door art. 52 van de wet? B.v. Indien er 10 van de 18 zoneraadsleden aanwezig zijn is het quorum bereikt en kan er rechtsgeldig beraadslaagd worden. Indien er slechts 3 van die 10 een stem uitbrengen en de rest zich onthoudt, kan een zoneraadsbesluit in theorie worden goedgekeurd met 2 van die 3 stemmen?

Er is inderdaad geen verschil tussen gewone en volstreckte meerderheid, wanneer er maar 2 keuzemogelijkheden zijn (“voor” of “tegen”). Het voorbeeld klopt dus.

Een verschil bestaat wanneer er meer dan 2 keuzes zijn. Als er b.v. zou moeten gestemd worden over een benoeming waarvoor er 3 kandidaten zijn. Als 10 leden aanwezig zijn en 3 daarvan onthouden zich, dan kan men als kandidaat voldoende hebben aan 3 stemmen (als de 2 andere elk 2 stemmen krijgen), wanneer een gewone meerderheid vereist is. Als een volstreckte meerderheid vereist is, moet de kandidaat meer dan de helft van de uitgesproken stemmen hebben, dwz in ons voorbeeld minstens 4 van de 7 stemmen om benoemd te kunnen worden.

Q19 Kunnen de zoneraadsleden zich laten vervangen door schepenen wanneer ze verhinderd zijn of afwezig zijn wegens ziekte of verlof?

Artikel 24 van de wet voorziet het volgende: «De zone wordt bestuurd door een raad. De raad is samengesteld uit één vertegenwoordiger per gemeente. De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente van rechtswege. Indien hij verhinderd is, wordt hij vervangen met toepassing van de bepalingen die, in het algemeen de vervanging van de burgemeester regelen wanneer deze verhinderd is, zoals die gelden in het gewest waarin de betreffende zone gevestigd is.»

In het Vlaams Gewest is de relevante bepaling artikel 63 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, dat het volgende voorziet:

«Indien de kandidaat-burgemeester het burgemeestersmandaat niet aanvaardt of indien de burgemeester van zijn mandaat vervallen wordt verklaard, als verhinderd wordt beschouwd, afgezet of geschorst wordt, ontslag genomen heeft of overleden is, wordt een nieuwe burgemeester benoemd overeenkomstig artikel 59 en 60. Tot aan de nieuwe benoeming wordt het burgemeesterschap waargenomen overeenkomstig het tweede lid.

Onverminderd het nationaliteitsvereiste gesteld bij artikel 14 van de Nieuwe Gemeentewet, wordt de burgemeester die om andere redenen tijdelijk afwezig is, vervangen door een schepen in volgorde van hun rang, tenzij de burgemeester zijn bevoegdheid aan een andere schepen heeft opgedragen.

De burgemeester die als verhinderd wordt beschouwd, die geschorst is of tijdelijk afwezig is, wordt vervangen zolang hij verhinderd, geschorst of tijdelijk afwezig is. De gemeenteraad neemt akte van de verhindering of schorsing, en van de beëindiging van de periode van verhindering of schorsing.»

Hieronder volgt verdere informatie van het Agentschap Binnenlands Bestuur over de manier waarop dit artikel geïnterpreteerd dient te worden :

Naar aanleiding van de vraag of het mogelijk is dat een burgemeester zich laat vervangen voor een vergadering van de zoneraad, terwijl hij nog wel in functie blijft maar gewoonweg niet op 2 plaatsen tegelijkertijd kan zijn, heeft het Vlaams Toezicht volgende stelling ingenomen:

“In het Gemeentedecreet vindt men hieromtrent het volgende terug:

Artikel 63 tweede lid van het Gemeentedecreet bepaalt wel dat een burgemeester in de uitoefening van zijn ambt vervangen wordt indien hij om een andere dan één van bovenvermelde redenen (ouderschapsverlof, palliatief verlof, mandaat uitoefenen van federaal, Vlaams of Europees parlement, om medische redenen, om studieredenen of wegens een verblijf van minimaal 12 weken in het buitenland) tijdelijk afwezig is.

Voorbeelden van tijdelijke afwezigheid kunnen dan ook zijn:

- Ziekte voor een kortere periode dan 12 weken
- Afwezigheid wegens andere verplichtingen
- Jaarlijkse vakantie...

In die gevallen kan de burgemeester zich laten vervangen (ofwel door de eerste schepen of door een schepen die hij schriftelijk opdracht geeft). Belangrijk hierbij is echter dat de plaatsvervangende burgemeester gerechtigd is alle bevoegdheden en prerogatieven uit te oefenen van de titularis. Een burgemeester heeft dus niet de keuze om te beslissen zich slechts in de uitoefening van welbepaalde bevoegdheden te laten vervangen en zelf andere bevoegdheden te behouden.

Ons inziens voorziet dan ook alleszins het Gemeentedecreet niet dat een burgemeester zich kan laten vervangen, omdat hij verschillende vergaderingen heeft.”

In het Waals Gewest is de relevante bepaling artikel L1123-5 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie (cf. FAQ in het FR).

Q20 De wet stipuleert dat een lid van de zoneraad iemand kan aanduiden om zich bij afwezigheid te laten vervangen. Geldt hetzelfde voor een lid van het zonecollege?

Voor de vervanging van de leden van het college (die per definitie ook lid zijn van de raad) mag dezelfde redenering worden gevolgd als voor de leden van de raad. De vervanging mag gebeuren overeenkomstig artikel 24 van de wet (=volgens de gewestelijke regels over de vervanging van de burgemeesters).

Q21 Kan de zoneraad beslissen om presentiegeld toe te kennen aan zijn leden?

Nee, de toekenning van presentiegeld wordt niet voorzien door de wet.

Q22 Is het mogelijk om bepaalde bevoegdheden te delegeren van het college naar de zonecommandant of een ander personeelslid van de zone?

Artikel 85, §1, derde lid van de wet voorziet een delegatie van de raad aan de zonecommandant of een ander personeelslid van de zone.

Art. 85. §1, derde lid. *De raad kan de uitoefening van zijn bevoegdheden bedoeld in het eerste lid delegeren aan de zonecommandant of aan een ander personeelslid van de zone voor de opdrachten waarvan het geraamde bedrag de drempel niet overschrijdt die vastgelegd werd voor de opdrachten die vastgesteld worden op eenvoudige aangenomen factuur.*

Het KB van 19 april 2014 houdende het algemeen reglement op de boekhouding van de hulpverleningszones

(<https://www.civieleveiligheid.be/nl/regulation/koninklijk-besluit-van-19-april-2014-houdende-het-algemeen-reglement-op-de-boekhouding-va>) laat wel 2 delegaties toe:

“Art. 54. Alleen het college is bevoegd om tot vastleggingen over te gaan.

De vastlegging is het gevolg van een verplichting voortvloeiend uit een wet, een overeenkomst of een eenzijdige beslissing van de raad of het college of de door haar aangewezen waarnemer.

Door de vastlegging wordt het volledige of het gedeeltelijke begrotingskrediet uitsluitend voor een welbepaalde bestemming voorbehouden.

Een vastlegging omvat :

1° de naam van de schuldeiser of rechthebbende;

2° het vermoedelijk bedrag;

3° het dienstjaar en het budgettair artikel.”

“Art. 56. Wanneer de betalingen door een factuur kunnen gestaafd worden, plaatst de betrokken dienst elke bestelling door middel van een bestelbon die voor de verzending door het college of de door haar aangewezen waarnemer geïmprimeerd wordt.

De factuur, die de schuldeiser aan het college richt, dient vergezeld te zijn van de bestelbon.”

Delegaties van bevoegdheden van het college naar de zonecommandant of een ander personeelslid zijn dus mogelijk in deze 2 gevallen en voor zover de delegaties beperkt zijn tot bedragen van maximaal 8500 euro (cfr. art. 5, § 4, koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken).

Q23 Wanneer het quorum voor de zoneraad niet bereikt wordt, voorziet artikel 41 van de wet dat de raad opnieuw moet samengeroepen worden binnen de 20 dagen. Mag men in de 1ste oproeping een mededeling voorzien die zegt dat, indien het quorum niet wordt bereikt op de dag van de raad, de leden van de raad onmiddellijk opnieuw worden opgeroepen, dat de raad onmiddellijk een tweede keer bijeenkomt en dat de alzo verenigde raad op geldige wijze kan beraadslagen ongeacht de samenstelling ervan?

De onmiddellijke oproeping van een tweede raad leidt ertoe dat elk nuttig effect van deze bepaling wordt weggenomen. De leden van de raad moeten de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan de vergadering van de raad. Deze interpretatie van artikel 41 kan derhalve niet worden aanvaard.

Q24 Wat moet er gebeuren als de voorzitter ontslag neemt?

Ofwel is zijn ontslag van ambtswege, omdat hij ook geen burgemeester meer is. De persoon die de burgemeester vervangt in zijn gemeente (de nieuwe burgemeester of de waarnemende burgemeester), wordt dan automatisch ook zoneraadslid.

In dat geval neemt de vervanger van de voorzitter zoals bepaald in het huishoudelijk reglement de rol van voorzitter over totdat er een nieuwe voorzitter wordt gekozen. De zoneraad moet dan opnieuw de leden van het college aanduiden / bevestigen (zie artikel 57 van de wet). Als de leden van het zonecollege verkozen zijn, dient er een voorzitter aangewezen te worden.

Ofwel blijft hij burgemeester en dan blijft hij ook zoneraadslid. Hij kan dan enkel ontslag nemen uit zijn functie van voorzitter. Het ontslag moet aan het zonecollege aangeboden worden en ter kennis van de zoneraad gebracht worden. Het college moet dan een nieuwe voorzitter aanduiden.

Q25 Mag het zonecollege bestaan uit één lid?

Nee, een zonecollege moet steeds bestaan uit meerdere leden.

Artikel 55 van de wet voorziet dat het college proportioneel samengesteld wordt door leden die door de raad uit zijn leden worden verkozen.

Dit artikel spreekt over 'leden', meervoud dus. In alle gevallen is een college minstens uit 2 leden samengesteld.

Q26 Volgens artikel 55 van de wet moet het zonecollege proportioneel samengesteld zijn. Wat moet begrepen worden onder 'proportioneel'?

Het college moet proportioneel samengesteld worden, wat betekent dat er rekening gehouden moet worden met de politieke evenredigheid (zelfde verhouding van politieke partijen in het college en in de raad) en met het gewicht van de verschillende gemeenten (de grote gemeenten mogen de kleine gemeenten niet kunnen wegstemmen).

Q27 Tot op heden is de samenstelling van onze zoneraad identiek aan die van het zonecollege. De praktijk heeft aangetoond dat er nood is aan een snellere opvolging en dat het niet haalbaar is om alle zoneraadsliden om de 2 weken te laten samenkomen. Is een wijziging van de samenstelling van het zonecollege nog mogelijk?

In principe wordt het zonecollege verkozen tijdens de eerste zoneraad. Er is geen expliciete basis in de wet om de samenstelling van het zonecollege nadien te wijzigen, maar het is echter wel toegelaten, zolang dezelfde procedure van artikel 57 van de wet wordt nageleefd.

Het is aangewezen om in de motivering van de beslissing de reden van de wijziging van de samenstelling op te nemen.

Q28 Kan de zoneraad een vergoeding voorzien voor de secretaris van de raad en van het college?

De zoneraad kan een vergoeding voorzien voor de secretaris van de raad en van het college.

Er zijn verschillende gevallen mogelijk:

1) De secretaris is een (statutair of contractueel) personeelslid en

a) Oefent geen leidinggevende functie uit: hij is onderworpen aan de grens van 38u/week. Er kan een vergoeding voorzien worden om de prestaties buiten de normale diensturen in zijn functie van secretaris te dekken. De uren die bovenop de 38u/week gepresteerd worden, moeten gecompenseerd worden.

b) Oefent een leidinggevende functie uit: hij is niet onderworpen aan de grens van 38u/week. Er kan een vergoeding voorzien worden om de prestaties in zijn functie van secretaris te dekken.

2) De secretaris is geen personeelslid van de zone (het is bijvoorbeeld een gemeentesecretaris die deze functie uitoefent): er kan een vergoeding voorzien worden om de activiteiten als secretaris te dekken.

De vergoeding hangt af van de kwantiteit en de kwaliteit van de geleverde prestaties door de secretaris en ook van het feit dat de prestaties plaatsvinden buiten de normale kantooruren.

Deze eventuele vergoeding is verbonden aan de functie van secretaris en niet aan een persoon. De vergoeding is dus enkel verschuldigd voor effectieve prestaties: een afwezige secretaris kan geen aanspraak maken op deze vergoeding.

Q29 De zonesecretaris tekent de verslagen van de vergaderingen van de raad en het college. Welke waarde heeft deze handtekening?

De voorzitter van het college en de secretaris ondertekenen het verslag van de vergadering. De handtekening heeft geen andere functie dan bevestigen dat de inhoud van het document conform de besprekingen van de zitting van de betrokken raad is (artikelen 49, tweede lid, en 47, tweede lid).

Artikel 47, tweede lid, sluit aan bij dezelfde filosofie: wanneer de leden van de raad of het college opmerkingen formuleren over het opgestelde verslag, dan moet de secretaris dit verslag aanpassen. Het is logisch dat de persoon die het verslag van de vergadering moet opmaken, zo nodig ook het verslag moet aanpassen.

Q30 Ontslag secretaris: a) Welke regels gelden i.v.m. het beëindigen van de functie van secretaris, zowel wanneer het ontslag uitgaat van de secretaris zelf als van de zone? Welke procedure dient daarvoor te worden gevolgd? T.a.v. welk orgaan: zonecollege en/of zoneraad?

De wet bepaalt geen specifieke procedure voor het beëindigen van de functie van secretaris.

Het spreekt echter voor zich dat de aanstellende overheid en de overheid die de functie beëindigt, dezelfde moeten zijn, in casu dus de zoneraad.

b) Wordt het ontslag, indien het uitgaat van de secretaris zelf, door de secretaris aangeboden ter kennisneming of ter goedkeuring? En indien het om een goedkeuring gaat door de raad: dient hierover (geheim) te worden gestemd?

Het is aangewezen het ontslag goed te keuren in geheime stemming.

c) Kan de raad, wanneer de secretaris ontslag geeft met ingang van een bepaalde datum, een andere ingangsdatum (eerder of later) van het ontslag vastleggen?

De raad kan een andere ingangsdatum bepalen. Evenwel wordt er best in onderling overleg een ontslagdatum overeengekomen.

Q31 Voor de agendering van punten op de zoneraad, bepaalt art 46 van de wet dat punten die niet op de agenda voorkomen niet bespreking mogen gebracht worden, tenzij in spoedeisende gevallen. Hiervoor dient ten minste twee derden van de aanwezige leden van de zoneraad te beslissen. Indien de agenda van de raad reeds verstuurd is aan de raadsleden (minstens 10 dagen voor de zitting), op welke wijze en door wie kan na dit tijdstip (maar nog voor de zitting zelf) nog een uitgewerkt punt aan de agenda toegevoegd worden? De agenda met omschrijving van de punten dient tien dagen voor de zitting te worden bezorgd aan de leden van de raad (artikel 36). Artikel 47 stelt dat de notulen ten minste 7 dagen voor de dag van de zitting, samen met de agenda, ter inzage van de raadsleden moeten worden gelegd. Is hier geen tegenstrijdigheid van termijnen?

Artikel 46, tweede lid van de wet bepaalt dat een punt dat niet op de agenda voorkomt, uiterlijk 5 kalenderdagen voor de vergadering moet overgemaakt worden aan de voorzitter. Deze deelt de aanvullende agendapunten mee aan de zoneraadsleden. Aanvullende agendapunten kunnen niet door de leden van het zonecollege worden ingediend na deze termijn, maar wel door een zoneraadslid. De wet bepaalt niet op welke wijze/met welke informatiedrager dit moet gebeuren (dat is echter ook niet bepaald voor de andere berichtgevingen bvb art 44 en 47, tenzij voor de oproeping zelf art 36), de raad kan dit zelf bepalen in haar huishoudelijk reglement.

Wat betreft de verschillende termijnen in de wet, is het aangewezen de volgende termijnen te respecteren:

Art 36 Oproeping + agenda: 10 kalenderdagen voor de zitting

Art 47 Notulen: 7 kalenderdagen voor de zitting (en ingeval van spoedeisende omstandigheden bedoeld in artikel 36, eerste lid, notulen opsturen uiterlijk tesamen met de agenda (en de oproeping)).

In de praktijk is het aangewezen om gewoon de notulen binnen de termijn van 10 kalenderdagen zoals bepaald in art 36 op te sturen, samen met de oproeping en de agenda.

3. Zonecommandant en technische commissie

Q1 Spreekt men over “verantwoordelijke van een post” of “postoverste”? Welke titel moet gebruikt worden bij o.a. de ondertekening van de stukken?

Enkel in art. 65 van de wet wordt erover gesproken:

“De technische commissie bestaat onder meer uit de officieren verantwoordelijk voor de posten van de zone, alsook uit de zonecommandant, die het voorzitterschap ervan verzekert.

De raad stelt bovendien de samenstelling en de praktische organisatie van de technische commissie vast op voorstel van de zonecommandant.”

Ze kunnen hun graad gebruiken voor aansprekingen of ondertekeningen, eventueel aangevuld met de functie binnen de zone “verantwoordelijke voor post X”.

b.v. Majoor X, Verantwoordelijke voor de post Y, Hulpverleningszone Z.

Q2 Moet de zonecommandant expliciet de toestemming krijgen van de raad om het dagelijks personeelsbeheer uit te voeren of volstaat art. 109 van de wet?

De zonecommandant heeft op basis van het administratief statuut (KB 19/04/2014) al een aantal bevoegdheden inzake dagelijks personeelsbeheer. Hierna enkele voorbeelden:

art. 39, 58, 75, 97: de zonecommandant wijst de stagebegeleiders aan;

art. 151: de zonecommandant oordeelt over de aanvragen tot het volgen van opleidingen (ook art. 37 KB opleiding);

art. 176, 177: de zonecommandant organiseert de diensttijd van de vrijwilligers;

art. 191: verloven en dienstvrijstellingen worden goedgekeurd door de zonecommandant;

art. 260: de zonecommandant stelt tuchtvoorwaarden in.

Daarnaast kan artikel 109 van de wet ook als rechtsgrond dienen voor de bevoegdheid die de zonecommandant heeft om zijn dienst te organiseren, b.v. iemand van de ene post in de zone over te plaatsen naar een andere post in de zone.

Een zoneraadsbeslissing die het dagelijks personeelsbeheer toekent aan de zonecommandant lijkt dus eerder overbodig.

Q3 Wie vervangt de zonecommandant tijdens zijn verlof of in geval van afwezigheid wegens ziekte?

De regelgeving voorziet niks voor een afwezigheid korter dan 30 werkdagen. De commandant kan dus een persoon aanwijzen en dat is niet noodzakelijk de persoon met de hoogste graad binnen de zone.

Deze beslissing behoort toe aan de zonecommandant en moet niet door de zoneraad gevalideerd worden.

De enige formaliteit betreffende de aanwijzing van een vervanger is dat dit tijdig meegedeeld moet worden, bvb bij dienstnota. Deze aanwijzing moet ook gebeuren vanaf één dag afwezigheid.

Indien de afwezigheid langer dan 30 werkdagen duurt, moet artikel 146 van het administratief statuut toegepast worden en moet de zoneraad een dienstdoende commandant aanwijzen.

Q4 (a) De zonecommandant zal enige tijd afwezig zijn wegens ziekte. Valt dit onder artikel 5 van het KB van 10 juni 2014 tot vastlegging van de mandaattoelage van de commandant van een hulpverleningszone en van de grenzen van de vergoeding van de bijzondere rekenplichtige – wordt de mandaattoelage nog uitbetaald?

Het KB van 10/06/2014 is geïnspireerd op de regeling van de politie.

Naar analogie met de regeling in het KB van 30/03/2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten (RPPol) moet onder “onderbreking” worden verstaan:

- de volledige verlofdagen met uitzondering van het jaarlijks vakantieverlof, het syndicaal verlof of het ziekteverlof toegekend naar aanleiding van een arbeidsongeval;
- de volledige dagen waarop de uren die de prestatienorm overschrijden, worden gecupereerd, waarop men met rust, in disponibiteit wegens ziekte of met verlof wegens opdracht van algemeen belang is of waarop men een basisopleiding volgt.

Het ziekteverlof dat niet het gevolg is van een arbeidsongeval moet dus beschouwd worden als een onderbreking.

(b) En zo ja, wordt de mandaattoelage dan toch nog uitbetaald de eerste 30 dagen of niet?

Artikel 5 van het Kb van 10.6.2014 bepaalt terzake het volgende: *indien de uitoefening van het mandaat wordt onderbroken, dan is de mandaattoelage slechts verschuldigd wanneer deze onderbreking niet langer dan dertig werkdagen duurt.*

Indien de afwezigheid vanaf het begin meer dan dertig werkdagen zal duren, wordt de mandaattoelage voor de eerste 30 dagen niet uitbetaald.

Q5 Bij de publicaties van openbare onderzoeken inzake stedenbouw tijdens de vakantie, is de periode tussen 15 juli en 15 augustus opschortend (dit wil zeggen dat de termijn onderbroken wordt). Geldt dit ook voor de publicatie in het Staatsblad van de oproep tot de kandidaten voor de zonecommandant.

Er is geen gelijkaardige bepaling voor de selectie van de zonecommandant.

Aangezien de zoneraad de termijn vastlegt om een kandidatuur in te dienen, kan deze, indien hij dat wil, een langere termijn vastleggen als de oproep tot de kandidaten plaatsvindt tijdens de zomervakantieperiode.

De raad moet uiteraard de bepalingen van de artikelen 2 en 3 van het koninklijk besluit van 26 maart 2014 respecteren: de termijn mag niet korter zijn dan twintig kalenderdagen na de publicatie in het Belgisch Staatsblad en als deze einddatum op een zondag of een wettelijke feestdag valt, dan wordt deze vervalddag verplaatst naar de eerstvolgende werkdag.

Q6 De oproep tot de kandidaten vermeldt het selectiereglement. Is er een model voorzien?

Er bestaat geen model voor het selectiereglement van de zonecommandant. Dit reglement kan een goede praktijk vormen die uitgewisseld kan worden onder de zones.

Q7 De raad legt de praktische modaliteiten vast voor de indiening van de akte. Ik veronderstel dat men bedoelt persoonlijke overhandiging of per aangetekende brief, ...

De praktische modaliteiten voor de indiening van de akte betreffen met name de manier waarop de kandidaten hun kandidatuur moeten indienen.

Q8 De raad stelt de betrekking vacant. Kan dezelfde raad de jury aanwijzen, de termijn voor de indiening van de kandidaturen vastleggen en de oproep tot de kandidaten bepalen?

Ja, alles kan gebeuren tijdens dezelfde raad.

Q9 Zijn er praktische richtlijnen / contacten / suggesties voor de publicatie van de vacature voor zonecommandant in het staatsblad?

Hieronder, vindt U de [procedure](#) voor de aanvraag van een publicatie in het Staatsblad.

Voor de publicatie van een vacature moeten een word-versie gestuurd worden naar volgend mailadres: publi@just.fgov.be.

De overige contactgegevens zijn:

FOD Justitie - SPF Justice
Belgisch Staatsblad - Moniteur Belge
Productie dienst - Service production
Antwerpsesteenweg, 53
1000 Brussel
Tel.: 02 552 23 10

De diensten van het Staatsblad reageren meestal vrij snel als ze nog iets nodig hebben. Voor de publicatie zelf kan het wel wat tijd vragen, gelet op hun hoge werkdruk. Eventueel kan de dringendheid ingeroepen worden.

Q10 De kandidaat voor de functie van zonecommandant moet, tegelijkertijd met zijn kandidatuur, een ontwerp van managementplan voor de zone indienen. Waarover gaat het?

Het gaat om een document waarin de kandidaat de manier uitlegt waarop hij de aan de commandant van een zone toevertrouwde opdrachten zal uitvoeren, rekening houdend met de opdrachten die opgesomd zijn in het functieprofiel dat bijgevoegd is als bijlage bij het koninklijk besluit zonecommandant en in functie van de context van de zone.

Het selectiereglement moet preciseren wat verwacht wordt van de kandidaten inzake het managementplan en hoe de nodige feitelijke gegevens voor de opstelling op vraag van de kandidaten verkregen kunnen worden.

Q11 Moet het selectiereglement onderhandeld worden met de syndicaten?

Het selectiereglement moet inderdaad effectief met de representatieve vakorganisaties onderhandeld worden.

Q12 Heeft de kandidaat het recht om de quotering op voorhand te kennen?

Als de quotering door de prezoneraad bepaald is, kan dit, op vraag van een kandidaat, op voorhand bekend gemaakt worden. Als de selectiecommissie de quotering in een pv vastlegt, kan de kandidaat, op zijn vraag, op het gesprek op de hoogte ervan gebracht worden.

Q13 Welke aspecten van het managementproject moeten worden uitgewerkt?

De prezoneraad kan een globaal plan vragen, maar kan dit ook beperken tot bepaalde aspecten van het managementproject. Een bepaald (maximum en/of minimum) aantal blz kan worden gevraagd. Er kan een model opgelegd worden. Er kan toegang gegeven worden tot bepaalde documenten voor de kandidaten (bvb meerjarenbeleidsplan, activiteitenverslag, ...).

Q14 Mag als voorwaarde opgelegd worden dat de kandidaat lid moet zijn van de zone?

Nee, de oproep mag geen bijkomende voorwaarde opleggen die niet in het KB van 26 maart 2014¹ staat.

Q15 Is het indienen van een managementproject een ontvankelijkheidsvoorwaarde?

Nee, enkel het beschrijven van de titels en verdiensten die de kandidaat meent te kunnen doen gelden is voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid. Een kandidatuur zonder managementproject kan dus niet onontvankelijk verklaard worden.

Q16 Moet de selectiecommissie voor de zonecommandant stappen ondernemen vóór de selectieproef?

De selectiecommissie moet vóór het begin van de proef haar werkmethode vastgelegd hebben, namelijk de manier waarop zij de kandidaten zal evalueren: zij bepaalt met name de weging van de criteria van het functieprofiel. Zij tekent deze methode op in een proces-verbaal.

Q17 Moeten de syndicaten op het selectiegesprek van de kandidaten voor de functie van zonecommandant uitgenodigd worden?

De wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel voorziet eveneens het recht van de representatieve vakorganisaties om "aanwezig te zijn op de vergelijkende examens en op de examens welke voor de personeelsleden worden georganiseerd

¹ tot vaststelling van het functieprofiel van de commandant van een hulpverleningszone en van de nadere bepalingen voor zijn selectie en zijn evaluatie, hierna genoemd "KB zonecommandant"

onverminderd de prerogatieven van de examencommissies". Derhalve dient men deze organisaties uit te nodigen voor de selectiegesprekken in het kader van de selectieprocedure van de zonecommandant.

Q18 Een lid van de jury (een burgemeester) heeft zich verontschuldigd voor het selectiegesprek voor de zonecommandant. Kan deze vervangen worden door een ander jurylid, dient de vergadering verzet te worden of kan het gesprek voortgaan zonder dit jurylid?

In de eerste plaats dient er gekeken te worden of er iets bepaald is in het selectiereglement over de vervanging van leden. Het kan ook zijn dat in de beslissing van de zoneraad met de nominatieve aanduiding van de leden voorzien werd dat burgemeester x "eerste reserve" was voor het geval de burgemeester die in de eerste plaats aangeduid is verhinderd zou zijn.

Indien dat het geval is, moeten die regels gewoon toegepast worden.

Indien er geen dergelijke bepalingen zijn, kan de vergadering/het gesprek van de selectiecommissie met een lid minder doorgaan, met uiteraard de notulering dat burgemeester X afwezig was.

De burgemeester mag in dat geval niet gewoon vervangen worden door een andere burgemeester.

Q19 De aanduiding van de zonecommandant moet door de zoneraad gebeuren, op basis van het verslag van de selectiecommissie. In principe zou dit met geheime stemming moeten gebeuren. De zoneraad kan evenwel op geen enkele wijze afwijken van de conclusie van de selectiecommissie. Betekent dit dat de aanduiding bijgevolg niet onderworpen is aan een geheime stemming in de zoneraad aub?

Uit de verschillende artikelen van het KB zonecommandant (art 6 en 7) en de wet (art 54 en 114) volgt inderdaad dat de raad niet kan afwijken van de rangschikking opgesteld door de selectiecommissie. Niettemin moet volgens artikel 54 van de wet bij geheime stemming gestemd worden over benoemingen tot ambten.

Q20 Welke regels moeten toegepast worden bij de evaluatie van de zonecommandant door het zonecollege krachtens artikel 115 van de wet?

De zonecommandant is onderworpen aan speciale regels voor de evaluatie.

Krachtens artikel 115 van de wet, is het effectief aan het college om de zonecommandant om de twee jaar te evalueren. De wetgever heeft alle autonomie aan het college gelaten om deze periodieke evaluaties te realiseren.

Het college kan zich laten inspireren door de principes die vermeld zijn in het KB zonecommandant van 26/03/2014 inzake de evaluatie aan het einde van het mandaat (titel III van het KB):

- Evaluatiegesprek op basis van een voorstel van evaluatieverslag dat opgesteld is door het college.
- Na het evaluatiegesprek, opstelling van een evaluatieverslag.
- Mogelijkheid voor de zonecommandant om het college te informeren:
 - 1° dat hij akkoord gaat met de inhoud van het evaluatieverslag;
 - 2° dat hij akkoord gaat met de inhoud van het evaluatieverslag, maar dat hij een aantal commentaren toevoegt die bij het evaluatieverslag gevoegd worden;
 - 3° dat hij niet akkoord gaat met de inhoud van het evaluatieverslag en dat hij een aantal commentaren toevoegt die bij het evaluatieverslag gevoegd worden. In dit laatste geval past het college het evaluatieverslag aan of beslist het om het oorspronkelijke evaluatieverslag te behouden.

Q21 Artikel 110, derde lid, van de wet bepaalt dat de zonecommandant « brengt elke drie maanden verslag uit aan het college over de werking van de zone en brengt deze instantie op de hoogte van klachten van buitenaf aangaande de werking of het optreden van het personeel van de zone ».

a) Mag dit een mondeling verslag zijn, of moet het een schriftelijk verslag zijn?

Het verslag moet schriftelijk zijn. Artikel 8 van het koninklijk besluit zonecommandant van 26 maart 2014 bepaalt immers, in het kader van de evaluatie op het einde van het mandaat van de zonecommandant, het volgende: « *De evaluatiecommissie, vermeld in artikel 116 van de wet van 15 mei 2007, verzamelt alle noodzakelijke informatie. Het gaat onder andere om de verslagen bedoeld in artikel 110 van dezelfde wet (...) ».*

b) Hoe dient in het kader van de klachtenbehandeling omgegaan te worden met klachten waarbij de burger niet tevreden is met het door de zone aangereikte antwoord?

De federale ombudsdienst gaat akkoord met de procedure dat burgers met klachten over de hulpverleningszones:

- in nulde lijn bij de zone zelf terecht kunnen;
- in eerste lijn bij de algemene directie civiele veiligheid;
- indien ook daar geen bevredigend antwoord kan worden gegeven, men naar de federale ombudsman kan stappen.

Q22 De wet voorziet dat de commandant van een hulpverleningszone geëvalueerd wordt door een evaluatiecommissie bestaande uit de voorzitter van het college (van de zone), de gouverneur en een lid van de algemene inspectie. Mogen de vakbonden in deze commissie zetelen als waarnemer?

Artikel 14 van het koninklijk besluit van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel beoogt niet de evaluatie, tenzij in het kader daarvan een situatie zou ontstaan die beschouwd kan worden als examen in de ruimste zin zoals blijkt uit de rechtspraak van de Raad van State.

Noch de wetgeving inzake het vakbondsstatuut, noch de reglementering inzake de evaluatie in het “federaal administratief openbaar ambt”, leggen de overheid op om de aanwezigheid van een vakbondsafgevaardigde toe te laten tijdens een evaluatiegesprek. Niettemin heeft de FOD Beleid en Ondersteuning, op basis van de reglementering inzake de evaluatie in het “federaal administratief openbaar ambt”, een standpunt ingenomen en raadt het - met name via de brochure van 2013 van de FOD P&O - aan de diensten die deel uitmaken van het “federaal administratief openbaar ambt”, aan om de aanwezigheid van een door de geëvalueerde gevraagde vakbondsafgevaardigde tijdens het evaluatiegesprek te aanvaarden, voor zover deze zich niet mengt in het gesprek tussen de geëvalueerde en de evaluator. De brochure onderstreept dat het koninklijk besluit van 24 september 2013 betreffende de evaluatie « niet uitdrukkelijk het recht voorziet voor de ambtenaar om vergezeld te worden door een vakbondsafgevaardigde of een advocaat ». Onder voorbehoud van deze basisvoorwaarde en middels de dubbele vaststelling dat « niets het verbiedt » en dat « de constante zorg voor de rechten op verdediging vaak de beste manier is om de procedures te voltooien », geeft de brochure, inzake de regeling voorzien door dit koninklijk besluit, het advies om aan de geëvalueerde toe te staan om zich te laten vergezellen door een vakbondsafgevaardigde. Dezelfde principes kunnen toegepast worden in de hulpverleningszones.

4. Bijzondere rekenplichtige

Q1 Zou het eigen personeelslid van de zone in aanmerking kunnen komen?

Ja.

Q2 Het koninklijk besluit van 29 juni 2014 tot vaststelling van de regels van toepassing op de bijzondere rekenplichtige van de hulpverleningszone bepaalt dat de kandidaat voor de functie van bijzondere rekenplichtige moet voldoen aan de voorwaarden om te worden aangesteld als financieel directeur van de gemeente, financieel directeur van het OCMW of bijzondere rekenplichtige van een politiezone , met uitzondering, indien van toepassing, van de leeftijdsvoorwaarde. Zijn dit wervingsvoorwaarden of bevorderingsvoorwaarden op gemeentelijk niveau?

Beide gevallen komen in aanmerking.

Q3 Wie kan aangeduid worden als bijzondere rekenplichtige?

De bijzondere rekenplichtige wordt door het college aangewezen onder de kandidaten met de nationaliteit van een lidstaat van de EER of van Zwitserland, en die voldoet aan de voorwaarden om benoemd te worden tot financieel directeur van een gemeente, financieel directeur van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, gewestelijke ontvanger of bijzondere rekenplichtige van een politiezone, met uitzondering, in voorkomend geval, van een leeftijdsvoorwaarde. De raad kan, overeenkomstig de modaliteiten bepaald in zijn reglement, bijkomend een voorwaarde inzake ervaring opleggen.

Q4 In welke hoedanigheid maakt de bijzondere rekenplichtige deel uit van de hulpverleningszone?

De bijzondere rekenplichtige wordt aangewezen door het college en vult een opdracht in.

Hij kan al lid zijn of worden aangeworven als contractueel of statutair personeelslid van de hulpverleningszone en daarnaast zijn opdracht invullen. In dit geval zal hij twee soorten opdrachten vervullen in de zone: enerzijds, de wettelijke opdrachten toegekend aan de bijzondere rekenplichtige en, anderzijds, een hele reeks opdrachten die verband houden met het financiële beheer van de zone en die zullen worden bepaald in het door de zone opgestelde functieprofiel.

In de wet wordt bepaald dat de bijzondere rekenplichtige zijn functie moet kunnen uitoefenen in alle onafhankelijkheid. Deze onafhankelijkheid wordt gewaarborgd door de wettelijke en reglementaire bepalingen waarin bepaald wordt dat een aantal taken door hem "alleen en onder zijn verantwoordelijkheid" worden uitgevoerd. Bovendien heeft de bijzondere rekenplichtige dezelfde persoonlijke verantwoordelijkheid en dus ook dezelfde onafhankelijkheid als een financieel directeur in een gemeente.

Q5 De mandaattoelage van de bijzonder rekenplichtige is volgens DIBISS² onderworpen aan RSZ-inhouding. Betekent dit dan ook dat deze 'tewerkstelling' onderhevig is aan vakantiegeld en eindejaarspremie?

De bijzondere rekenplichtige geniet op zijn mandaattoelage geen vakantiegeld publieke sector, en ook geen eindejaarstoelage.

² DIBISS (Dienst voor de Bijzondere Socialezekerheidsstelsels) is een instelling van sociale zekerheid opgericht op 1 januari 2015 door de fusie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten (RSZPPO) en de Dienst voor de Overzeese Sociale Zekerheid (DOSZ).

Het is immers niet voorzien in de wet, noch in het KB van 10 juni 2014 tot vastlegging van de mandaattoelage van de commandant van een hulpverleningszone en van de grenzen van de vergoeding van de bijzondere rekenplichtige.

De raad kan volgens artikel 79 van de wet de vergoeding van de bijzondere rekenplichtige bepalen binnen de grenzen en voorwaarden bepaald door de Koning. Artikel 6 van het Kb van 10 juni 2014 bepaalt dat de vergoeding maximum 95% van de mandaattoelage van de zonecommandant bedraagt. Er is geen discretionaire bevoegdheid voor de zone om bvb een vakantiegeldregeling toe te kennen of een eindejaarstoelage.

Het is wel zo dat er op basis van het feit dat er sociale zekerheidsbijdragen betaald worden op de mandaatvergoeding, er een automatische toepassing van de vakantiegeldregeling van de privésector is.

De situatie van de bijzondere rekenplichtige van de hulpverleningszone is hierin dezelfde als deze van de bijzondere rekenplichtige van de politiezone (die geen personeelslid is van de politiezone voor deze functie).

Q6 Mogen brieven die verstuurd worden in het kader van het debiteurenbeheer, het tijdig innen van ontvangsten, enkel getekend worden door de bijzonder rekenplichtige of is een bijkomende handtekening van de voorzitter noodzakelijk?

Art 75, §2 van de wet stelt expliciet dat de bijzondere rekenplichtige de taak heeft om *“alleen en onder zijn verantwoordelijkheid”* de ontvangsten van de zone te innen en tegen regelmatige bevelschriften de betaalbaar gestelde uitgaven te doen ten belope, hetzij van het bijzonder bedrag bepaald in elk artikel van de begroting, van het bijzonder krediet of van het voorlopig krediet, hetzij van het bedrag van de overeenkomstig artikel 95 overgeschreven kredieten.

Het is dus mogelijk om de briefwisseling in het kader van het debiteurenbeheer enkel te laten ondertekenen door de bijzonder rekenplichtige, behalve voor wat valt onder artikel 95 van de wet.

Art 95 van de wet : *“De bevelschriften tot betaling uit de kas van de zone, afgegeven door het college, worden ondertekend door de voorzitter van het college; zij worden medeondertekend door de zonecommandant”*.

5. Personeelsplan en meerjarenbeleidsplan

Q1 In artikel 3, 4° van het koninklijk besluit van 29 juni 2014 tot vaststelling van de criteria voor het bepalen van het personeelsplan van het operationeel personeel van de zones, is er sprake van de « statistieken van de interventies, hierbij inbegrepen de gelijktijdige uitrukken ». Wat verstaat men onder « gelijktijdige uitrukken », gaat het hier om de gelijktijdige uitrukken van verschillende posten, in het kader van de snelste adequate hulp?

Nee, het gaat niet om de gelijktijdige uitrukken van verschillende posten, in het kader van de snelste adequate hulp.

Het gaat om de uitrukken die plaatsvinden op hetzelfde ogenblik in de zone, maar voor verschillende interventies. Het doel is om te bepalen hoe vaak twee of meer incidenten zich gelijktijdig voordoen in de zone.

Indien het bijvoorbeeld vaak gebeurt dat de zone wordt opgeroepen om gelijktijdig te interveniëren voor 2 verschillende incidenten, eventueel in bepaalde periodes (in de voormiddag tijdens de week), zal zij kunnen beslissen om in deze periodes 2 wachtteams in de kazerne te voorzien in plaats van één wachtteam.

Q2 a) Moet het meerjarenbeleidsplan, personeelsplan unaniem goedgekeurd worden in de zoneraad of is een gewone meerderheid voldoende?

Er is geen specifieke bepaling over de stemming over het meerjarenbeleidsplan of personeelsplan zoals bedoeld in art. 223 van de wet.

Art. 52 van de wet is dus gewoon van toepassing.

b) Is dit dezelfde regeling dan voor het meerjarenbudget waar een andere stemmingsleutel van toepassing is?

Nee, art 51 van de wet stelt duidelijk de regel en de uitzonderingen erop. Voor de stemming over het meerjarenbeleidsplan en personeelsplan geldt de regel: elk lid één stem.

Q3 Wanneer moet een gemeentelijk luik in het meerjarenplan opgesteld worden?

Volgens het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 24 april 2014 tot vaststelling van de minimale inhoud en de structuur van het meerjarenbeleidsplan van de hulpverleningszones bevat het plan enkel een gemeentelijk luik indien het beleid gevoerd door de zone een directe impact heeft op een gemeente ten aanzien van de andere gemeenten van de zone. Bijvoorbeeld het bouwen of het afschaffen van een kazerne, de verandering van niveau van dienstverlening, enz.

6. Varia

Q1 Moet de zone over een preventieadviseur beschikken en welk niveau moet deze hebben?

Elke werkgever moet beschikken over een interne preventieadviseur. Er moet een interne preventieadviseur aangesteld worden.

Dit wordt geregeld door Boek II, Titel I, van de codex over het welzijn op het werk ~~het KB van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk ('KB Interne Dienst'), in het bijzonder de artikelen 3, 9-12 en 22.~~

Om te weten welk niveau de preventieadviseur moet hebben, moet eerst bepaald worden tot welke groep (A, B of C) de werkgever (= de zone) behoort. Dit hangt af van het aantal werknemers dat in dienst is van de zone.

- Hulpverleningszones met meer dan 1000 werknemers behoren tot groep A, d.w.z. dat de preventieadviseur een aanvullende vorming van niveau I moet hebben gevolgd, en dat hij ook tenminste twee jaar ervaring moet hebben als preventieadviseur in een interne dienst.
- Hulpverleningszones met meer dan 200, maar minder dan 1000 werknemers behoren tot groep B: de preventieadviseur moet minstens een aanvullende vorming van niveau II hebben.
- Hulpverleningszones met meer dan 20, maar minder dan 200 werknemers behoren tot groep C: in dat geval volstaat het dat de preventieadviseur beschikt over een 'basiskennis' (artikel 21 KB Interne Dienst'). Eventueel kan hij deze basiskennis verwerven door het volgen van een basiscursus van 40 uur, de zgn. niveau III.

Q2 Is de hulpverleningszone

a) onderworpen aan rechtspersonenbelasting?

Ja, de hulpverleningszones worden op fiscaal vlak gelijkgesteld met intercommunales en worden bijgevolg beschouwd als rechtspersonen die op grond van artikel 220, 2°, WIB 92 aan de rechtspersonenbelasting zijn onderworpen.

b) vrijgesteld van het invullen van een aangifteformulier van de rechtspersonenbelasting?

De bevoegde dienst van de FOD Financiën heeft als volgt geantwoord:

“Door de invoeging van de hulpverleningszones en politiezones (met eigen rechtspersoonlijkheid) in artikel 220, 1°, WIB 92 (art. 50 van de W 18.12.2015) behoren beide rechtspersonen tot de eerste categorie van de rechtspersonen die uitsluitend belastbaar zijn van (zie art. 221, WIB 92):

1° het kadastraal inkomen van hun in België gelegen onroerende goederen, wanneer dit kadastraal inkomen niet van onroerende voorheffing is vrijgesteld ingevolge artikel 253 of ingevolge bijzondere wettelijke bepalingen ;

2° inkomsten en opbrengsten van roerende goederen en kapitalen, met inbegrip van de in artikel 21, 5°, 6° en 10°, vermelde eerste inkomstschijven en de in artikel 21, 13°,vermelde interesten, evenals in artikel 90, 5° tot 7° en 11°, vermelde diverse inkomsten. Artikel 21, 12°, is van toepassing op de overeenkomstig artikel 220/1 belaste rechtspersonen.

In de regel zijn de belastingplichtigen die behoren tot deze eerste categorie uitsluitend belastingplichtig naar hun inkomsten die aan de onroerende en de roerende voorheffingen onderworpen zijn en dienen zij geen aangifte in de rechtspersonenbelasting in te dienen (zie nr. 221/4, Com. IB 92, bijwerking vanaf 2010 en Com. IB 305/37).

Q3 Welke zijn de mogelijkheden voor de officieren in geval van staking van de brandweerlieden?

In tegenstelling tot de militairen (voor wie het verboden is te staken) of de politieagenten (aan wie de bevoegde overheid het volledig wettelijke bevel kan geven om te dienen ondanks een staking), voorziet de wet betreffende de civiele veiligheid, wat de brandweer betreft, noch het verbod om te staken, noch de mogelijkheid om de vrijwillige of beroepsbrandweerman te gelasten om het werk voort te zetten of te hernemen in geval van een staking.

De wet voorziet echter de mogelijkheid voor de officieren, als de zonecommandant hun hiervoor de toelating geeft, om [goederen en personen op te vorderen](#) tijdens interventies.

Het doel van deze opvorderingsmacht is niet om het verloop van een staking tegen te werken, maar om de absoluut noodzakelijke continuïteit van een essentiële dienst voor de veiligheid en volksgezondheid te verzekeren. Deze macht mag dan ook enkel gebruikt worden in geval van een staking van het operationeel personeel **en** van onvoldoende personeel dat in staat is om de prestaties van de stakende personen uit te voeren.

Concreet kan de verantwoordelijke officier in geval van een staking de toelating vragen aan de zonecommandant om personen (burgers of brandweerlieden) of goederen op te vorderen in geval van absolute noodzaak om de continuïteit van de dienst te verzekeren.